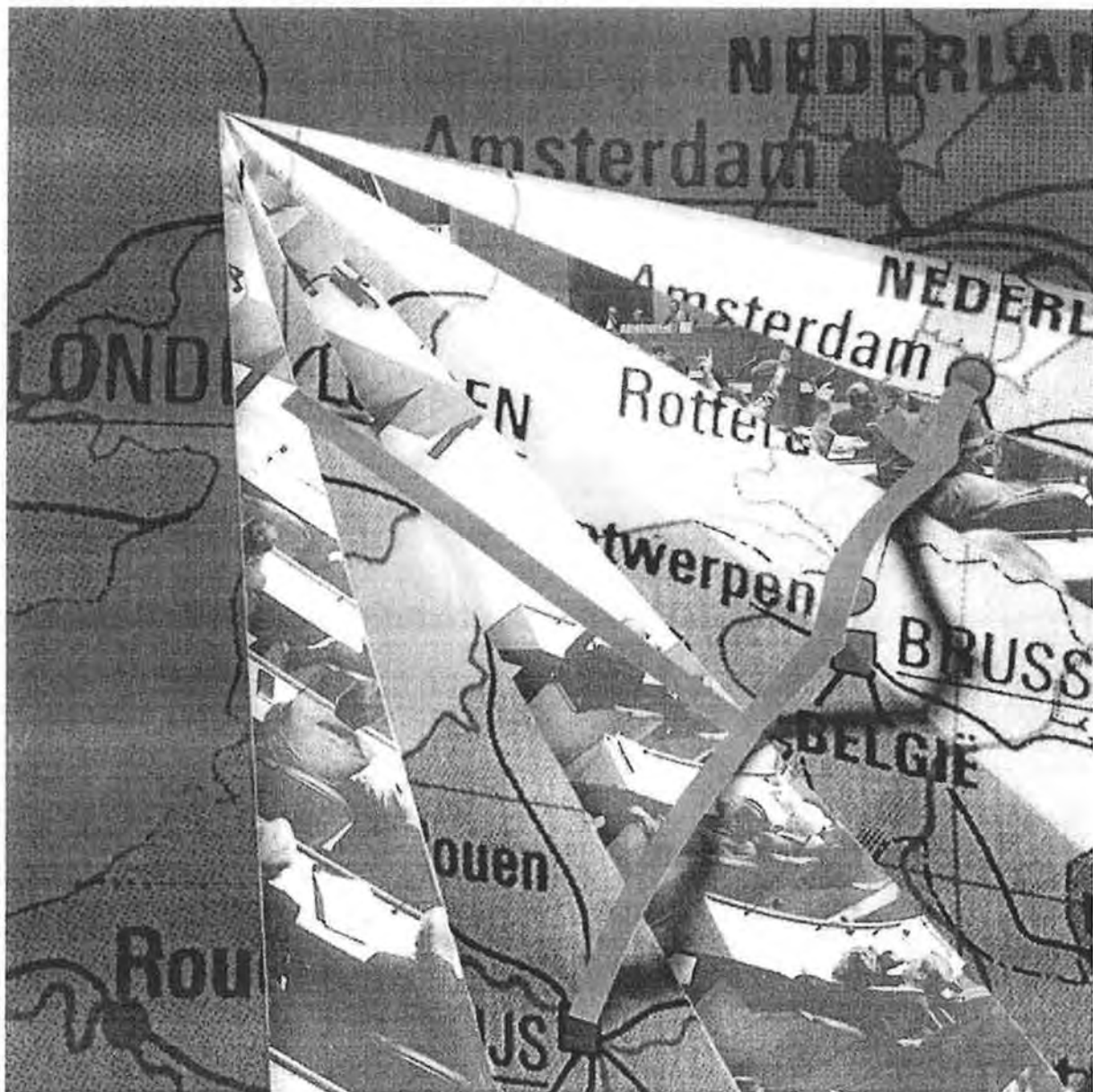

Partiële herziening Planologische Kernbeslissing HSL-Zuid betreffende de boortunnel onder het Groene Hart

Deel 1: het ontwerp van de partiële herziening

Partiële herziening van de planologische kernbeslissing HSL-Zuid

Met het uitbrengen van dit deel 1, inclusief een aanvulling op het Milieu-effectrapport (MER), start de procedure tot partiële herziening van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Hogesnelheidslijn-Zuid (HSL-Zuid).

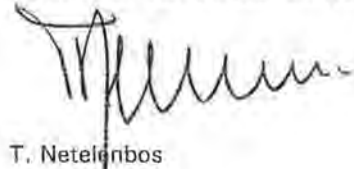
Op 25 januari jl. heeft het Kabinet in een brief aan de Tweede Kamer laten weten dat zij een verkenning laat doen naar de haalbaarheid van een korte variant van de boortunnel in het tracé van de HSL-Zuid in het Groene Hart. Uitgangspunt bij deze verkenning is dat een dergelijk alternatief binnen dezelfde tijd kan worden gerealiseerd als de lange boortunnel die nu in de PKB HSL-Zuid is opgenomen. Daarbij is het noodzakelijk dat er voldoende draagvlak in de maatschappij kan worden verworven. Daarom wordt, vooruitlopend op een definitieve keuze, nu gestart met een partiële herziening van de PKB HSL-Zuid. Doel van deze partiële herziening is om in de PKB ruimte te scheppen voor een kortere uitvoering van de boortunnel onder het Groene Hart. Bovendien wordt hiermee de basis gelegd om een deel van de gerealiseerde besparing in hetzelfde gebied in te zetten voor extra natuur- en milieumaatregelen bovenop de reguliere maatregelen.

De voorliggende ontwerpherziening van de PKB is een synthese van ontwerp, inpassing en extra maatregelen voor natuur- en milieu. Onderdeel van dit pakket is een ontwerpvariant die uitgaat van een maaiveldligging in Polder Achthoven, een boortunnel onder de Oude Rijn en een maaiveldligging in Polder Groenendijk en Polder Noordplas. Ook zal de HSL-Zuid nabij Hoogmade de A4 niet meer met een pergolaconstructie kruisen. De rijksweg A4 wordt verlaagd, zodat de HSL-Zuid er op maaiveld overheen kan. Deze verlaging van de HSL nabij Hoogmade is echter niet in deze ontwerpherziening van de PKB HSL-Zuid opgenomen, omdat dit reeds binnen de grenzen van de vigerende PKB HSL-Zuid mogelijk is. Bovendien is in het vigerend Tracébesluit HSL-Zuid opgenomen dat nabij Hoogmade een eventueel aanbestedingsvoordeel besteed kan worden aan het realiseren van een lagere ligging ter plaatse.

In juni 1999 zal het Kabinet een keuze maken voor een lange of een korte boortunnel. Bij deze keuze neemt zij de inspraakreacties, adviezen en resultaten van het bestuurlijk overleg mee. Als voor een korte boortunnel wordt gekozen, wordt de procedure in het najaar van 1999 voortgezet met het uitbrengen van een deel 3 van de partiële herziening van de PKB HSL-Zuid. Ondertussen gaat ook de voorbereiding van de uitvoering van het vigerende ontwerp gewoon door, conform het in april 1998 genomen Tracébesluit HSL-Zuid. Dit om te waarborgen dat bij kabinetkeuze in juni 1999 voor een lange boortunnel, de realisering van de HSL-Zuid door deze verkenning geen vertraging heeft opgelopen.

Den Haag, 19 april 1999

De Minister van Verkeer en Waterstaat

T. Netelenbos

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

J.P. Pronk

**Nederlands deel hogesnelheidsverbinding
Amsterdam-Brussel-Parijs/Londen**

**Partiële herziening
Planologische Kernbeslissing HSL-Zuid
betreffende de boortunnel onder het Groene Hart**

Deel 1: het ontwerp van de partiële herziening

INHOUDSOPGAVE

I. LEESWIJZER	7
II. DE TEKST VAN DE PARTIËLE HERZIENING EN DE PLANKAARTEN	9
III. NOTA VAN TOELICHTING	21
1. De stand van zaken van het project Hogesnelheidslijn-Zuid	21
2. Aanleiding tot deze hernieuwde besluitvorming over de tunnel onder het Groene Hart ,....	21
3. Het parallelle besluitvormingstraject.....	22
4. Tracébeschrijving korte boortunnel	22
5. Milieueffecten korte boortunnel: aanvulling op het milieu-effectrapport	22
5.1 Inleiding	22
5.2 Opzet beoordelingskader	23
5.3 Gebiedsbeschrijving	23
5.4 Effecten	24
6. Maatregelen	29
6.1 Reguliere maatregelen	29
6.2 Extra maatregelen	30
7. Verdere procedure.....	31
BIJLAGE Globaal Akoestisch Rapport; Korte Boortunnel	33

I. LEESWIJZER

Het voornemen tot partiële herziening

Met het uitbrengen van dit deel 1, inclusief een aanvulling op het Milieu-effectrapport (MER), start de procedure tot partiële herziening van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Hogesnelheidslijn-Zuid (HSL-Zuid). De herziening heeft betrekking op het tracégedeelte waarvoor in de thans geldende PKB HSL-Zuid een boortunnel (inclusief gesloten toeritten) is voorzien.

De nu voorliggende partiële herziening is een uitvloeisel van de brief die de minister van Verkeer & Waterstaat op 25 januari 1999 aan de Tweede Kamer deed toekomen. Zij zegde daarin toe om de lopende aanbestedingsprocedure voor de boortunnel in het Groene Hart te zullen benutten om de haalbaarheid van een kortere boortunnel te onderzoeken. In juni 1999 zal dan blijken of een dergelijk alternatief tot een kostenbesparing kan leiden, bestuurlijk haalbaar is en binnen dezelfde tijd kan worden gerealiseerd als de lange boortunnel die nu in de PKB HSL-Zuid is opgenomen. Uitgangspunt bij dit onderzoek is tevens dat een deel van de gerealiseerde besparing in hetzelfde gebied ingezet zal worden voor extra natuur- en milieumaatregelen bovenop de reguliere maatregelen.

In juni 1999 zal het kabinet aangeven of het kiest voor een lange of een korte boortunnel. Thans is in de PKB HSL-Zuid een lange boortunnel opgenomen. Dat betekent dat als het kabinet in juni zou kiezen voor een korter alternatief, een wijziging van de PKB HSL-Zuid noodzakelijk is. Ter voorkoming van tijdverlies en opdat het kabinet bij de oordeelsvorming in juni ook de opvattingen kan meewegen die in het betrokken gebied leven, brengt het kabinet reeds nu een ontwerp (PKB deel 1) voor een partiële herziening in procedure, die een korter alternatief voor de boortunnel mogelijk maakt. Tevens worden hierover in de maanden april, mei en juni van dit jaar een inspraakronde en hoorzittingen georganiseerd.

Los van het feit dat met dit deel 1 de procedure tot partiële herziening van de PKB HSL-Zuid van start gaat, worden de voorbereidingen tot uitvoering van het vigerende ontwerp (de lange boortunnel) conform het in april 1998 vastgestelde Tracébesluit voortgezet. Dit om ervoor te zorgen dat de realisering van de HSL-Zuid door deze heroverweging geen vertraging oploopt als het kabinet in juni 1999 besluit om *niet* verder te gaan met een korter alternatief voor de boortunnel. Het kabinet merkt in dit verband op dat, onverminderd de met dit ontwerp in gang gezette heroverweging, ook met de keuze voor een lange boortunnel in de thans vigerende PKB reeds sprake is van een oplossing die in alle opzichten aanvaardbaar is. Een verkenning naar de mogelijkheid van een korte boortunnel doet aan de aanvaardbaarheid van de huidige oplossing niet af.

Enkele uitspraken in deze planologische kernbeslissing zijn uitspraken van wezenlijk belang in de zin van artikel 3, lid 2, van het Besluit op de ruimtelijke ordening. Dit houdt in dat van die uitspraken alleen mag worden afgeweken via het opnieuw doorlopen van de PKB procedure. Deze uitspraken van wezenlijk belang zijn in de tekst van deze PKB deel 1 vet afgedrukt en omkaderd.

De inhoud van deze nota

Deze nota bevat, naast de leeswijzer, de volgende onderdelen:

- II. De tekst van de partiële herziening en de plankaarten;
- III. De nota van toelichting.

Inspraak

Dit ontwerp voor de partiële herziening van de PKB HSL-Zuid (PKB deel 1) inclusief een aanvulling op het MER, ligt van 20 april tot 18 mei 1999 ter inzage. Tot uiterlijk vier weken na afloop van deze termijn kan eenieder hierop schriftelijk zijn zienswijze kenbaar maken bij het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat, Kneuterdijk 6, 2514 EN Den Haag. Mondelinge zienswijzen kunnen ingediend worden op de hoorzittingen die gelijktijdig met de informatiebijeenkomsten worden georganiseerd.

II. DE TEKST VAN DE PARTIËLE HERZIENING EN DE PLANKAARTEN

Grenzen en beperkingen

De Wet op de Ruimtelijke Ordening schrijft in artikel 39 voor dat bij het vaststellen van een Planologische Kernbeslissing (PKB) die concrete beleidsbeslissingen bevat over een groot project van nationaal belang, tevens aangegeven dient te worden binnen welke grenzen of beperkingen dit besluit door het kabinet dient te worden uitgewerkt. Bij het besluit over de PKB HSL-Zuid stelde het kabinet dat bij het vaststellen van deze grenzen of beperkingen twee factoren van belang zijn. In de eerste plaats wilde het kabinet duidelijk maken hoe het voornemens was het tracé te realiseren. Door middel van een gekleurde band op de plankaarten is toen aangegeven binnen welke marge de as van de hogesnelheidslijn nog kon variëren. Deze gekleurde banden en de bijbehorende toelichting hebben in formele zin een indicatieve status. In de tweede plaats achtte het kabinet het zeer gewenst om in de volgende fase, die van de tracévaststelling, in te kunnen spelen op eventuele innovaties en nieuwe inzichten over inpassing en ontwerp, zonder daarbij direct gebonden te zijn aan een formele wijziging van de PKB. Daarom is er toen, mede op advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage, voor gekozen de grenzen en beperkingen, zoals bedoeld in artikel 39 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, ruimer te kiezen dan de hierboven genoemde band.

Er zijn in de PKB HSL-Zuid dus twee typen bandbreedten: de wettelijke grenzen en beperkingen zoals bedoeld in artikel 39 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en de beleidsmatig gewenste, maar indicatieve bandbreedte zoals weergegeven door middel van een paarse band op de plankaarten in de PKB HSL-Zuid. Het nu voorliggende voornemen tot een partiële herziening van de PKB HSL-Zuid heeft betrekking op wijzigingen van beide typen begrenzingen.

Herziening PKB-tekst

In de vigerende PKB HSL-Zuid staan met betrekking tot het tracé de volgende grenzen en beperkingen zoals bedoeld in artikel 39 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vermeld:

“De grenzen of beperkingen behorend bij het tracé van de HSL-Zuid, zoals bedoeld in artikel 39 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, luiden aldus:

- 1. De in het tracébesluit op te nemen as van het tracé dient te liggen binnen een strook van 250 m ter weerszijden van de op de bij deze PKB behorende kaarten aangegeven paarse lijn, onverminderd het onder sub 3 gestelde.*
- 2. De ligging van de bovenkant van het spoor dient, bij het in het tracébesluit op te nemen tracé, niet meer dan 25 m naar boven en beneden af te wijken van de op de kaarten aangegeven paarse lijn.*
- 3. Voor de boortunnel onder het Groene Hart wordt vastgelegd dat het ondergrondse traject begint ten noorden van de Does en tot voorbij Hazerswoude-Dorp naar het zuiden doorloopt. Binnen de grenzen of beperkingen valt eveneens de mogelijkheid het tracé vanaf de A4 tot aan Hazerswoude een meer gestrekt verloop te geven.”*

Het is dus, volgens sub 1 en 2 van deze besluittekst, in zijn algemeenheid toegestaan dat de ligging van het tracé van de hogesnelheidslijn bij de nadere uitwerking nog kan variëren met 250m ter weerszijden en met 25m naar boven en naar beneden ten opzichte van de as van het op de plankaarten ingetekende tracé.

Slechts voor de boortunnel onder het Groene Hart zijn nadere voorschriften opgenomen onder sub 3 van de besluittekst. Allereerst wordt voorgeschreven dat het ondergrondse traject in ieder geval moet beginnen ten noorden van de Does en moet doorlopen tot ten zuiden van Hazerswoude-Dorp. Vervolgens wordt een andere tracering mogelijk gemaakt die buiten de in sub 1 voorgeschreven marge valt.

Het kabinet stelt nu voor om de PKB HSL-Zuid zodanig te herzien, dat een kortere uitvoering van de boortunnel mogelijk wordt. Daartoe stelt zij voor dat, als het kabinet in juni zou kiezen voor een korte uitvoering van de boortunnel, van de in de PKB HSL-Zuid vastgelegde grenzen en beperkingen zoals bedoeld in artikel 39 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, sub 3 op bladzijde 18 als volgt wordt gewijzigd:

3. Voor de boortunnel wordt vastgelegd dat, vanaf het noorden gerekend, het ondergrondse traject in ieder geval begint ten noorden van de Oude Rijn en eindigt ten zuiden van de geprojecteerde rijksweg N11.

De mogelijkheid het tracé vanaf de A4 tot aan Hazerswoude een meer gestrekt verloop te geven is hier dus niet meer in opgenomen. Voor het overige blijft in de voorgenomen herziening de PKB HSL-Zuid gelden.

Herziene plankaarten en bandbreedte

Naast de hiervoor genoemde wettelijke grenzen en beperkingen zoals bedoeld in artikel 39 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, heeft het kabinet in de PKB HSL-Zuid door middel van een gekleurde band op kaarten aangegeven binnen welke marge de as van de hogesnelheidslijn nog kan variëren, gelet op de ten tijde van de PKB HSL-Zuid geldende inzichten. Deze bandbreedte is beperkter dan de genoemde wettelijke grenzen en beperkingen en heeft een indicatief karakter. Met betrekking tot deze bandbreedte stelt het kabinet voor om, als het in juni zou kiezen voor een korte uitvoering van de boortunnel, de plankaarten op de bladzijden 32, 34 en 36 van de vigerende PKB HSL-Zuid en de ernaast afgedrukte beschrijving van het tracé, te vervangen door de kaarten en de beschrijving van het tracé van de korte boortunnel op de volgende bladzijden.

Deze partiële herziening heeft betrekking op het gebied van HSL-km 29,6 tot HSL-km 22,4. Het betreft het tracégedeelte waarvoor in de vigerende PKB HSL-Zuid over de volle lengte een boortunnel is voorzien, inclusief gesloten toeritten. Voor de gebieden ten noorden en ten zuiden van dit traject geldt de PKB HSL-Zuid.

Alleen de verticale bandbreedte (naar boven en naar beneden) wordt aangepast, de horizontale bandbreedte blijft ongewijzigd. Op de kaart is, naast de nieuw toe te voegen bandbreedte in een groene kleur, de thans geldende verticale bandbreedte in een paarse kleur weergegeven zodat het verschil tussen beide duidelijk wordt. De paarse en de groene bandbreedte tezamen vormen de nieuwe bandbreedte van dit voornemen tot herziening. Op de volgende bladzijde wordt een beschrijving gegeven van het door het kabinet voorgestelde ontwerp voor een kortere boortunnel. Het tracé is van noord naar zuid beschreven, daarna volgen de drie plankaarten met het voorstel voor de nieuwe bandbreedte. De nieuwe bandbreedte is zodanig gekozen dat er ruimte is voor het voorgestelde herziene ontwerp en mogelijke optimalisaties daarvan.

Polder Achthoven

Tracébeschrijving

Ter hoogte van HSL-km 29,6 ligt het HSL-tracé op maaiveld, waarbij de bovenkant van de spoorstaaf (BS) op -0,65m NAP ligt. Bij HSL-km 29,5 gaat de HSL over in een open toerit met een lengte van ca. 800 m, waarna de HSL ter hoogte van HSL-km 28,7 daalt in een gesloten gegraven tunnel met een lengte van ca. 700 m naar de passage van de Oude Rijn. Voor de continuering van de waterhuishoudkundige en recreatieve functie wordt als maatregel de Does omgelegd naar het zuiden en kruist de HSL ter hoogte van HSL-km 28,2. De Ruige Kade wordt met de Does meeverlegd.

Oude Rijn – Polder Groenendijk

Tracébeschrijving

Ter hoogte van HSL-km 28,0 gaat het tracé over in een geboorde tunnel van 2 km lengte onder de Oude Rijn tot voorbij de spoorlijn Leiden-Alphen a/d Rijn en voorbij de geprojecteerde rijksweg N11. Vervolgens stijgt het tracé via een gesloten gegraven tunnel met een lengte van ca. 700 m naar een half diepe open bak met een lengte van ca. 1,2 km. Ter plaatse van de Ringvaart ligt de bovenkant van de spoorstaaf op -4,55 m NAP. De Ringvaart wordt met een sifonconstructie onder de HSL doorgeleid. De overige waterhuishouding wordt omgeleid via de spoorloten.

Hazerswoude - Westeinde

Tracébeschrijving

Even voorbij de Ringvaart ligt de HSL op maaiveld (BS -4,55 m NAP). Tot even voorbij Westeinde (HSL-km 22,4) blijft de HSL een maaiveldligging houden. De weg Westeinde wordt doorsneden. De weg wordt gecontinueerd door een omlegging.

Verticale bandbreedte¹

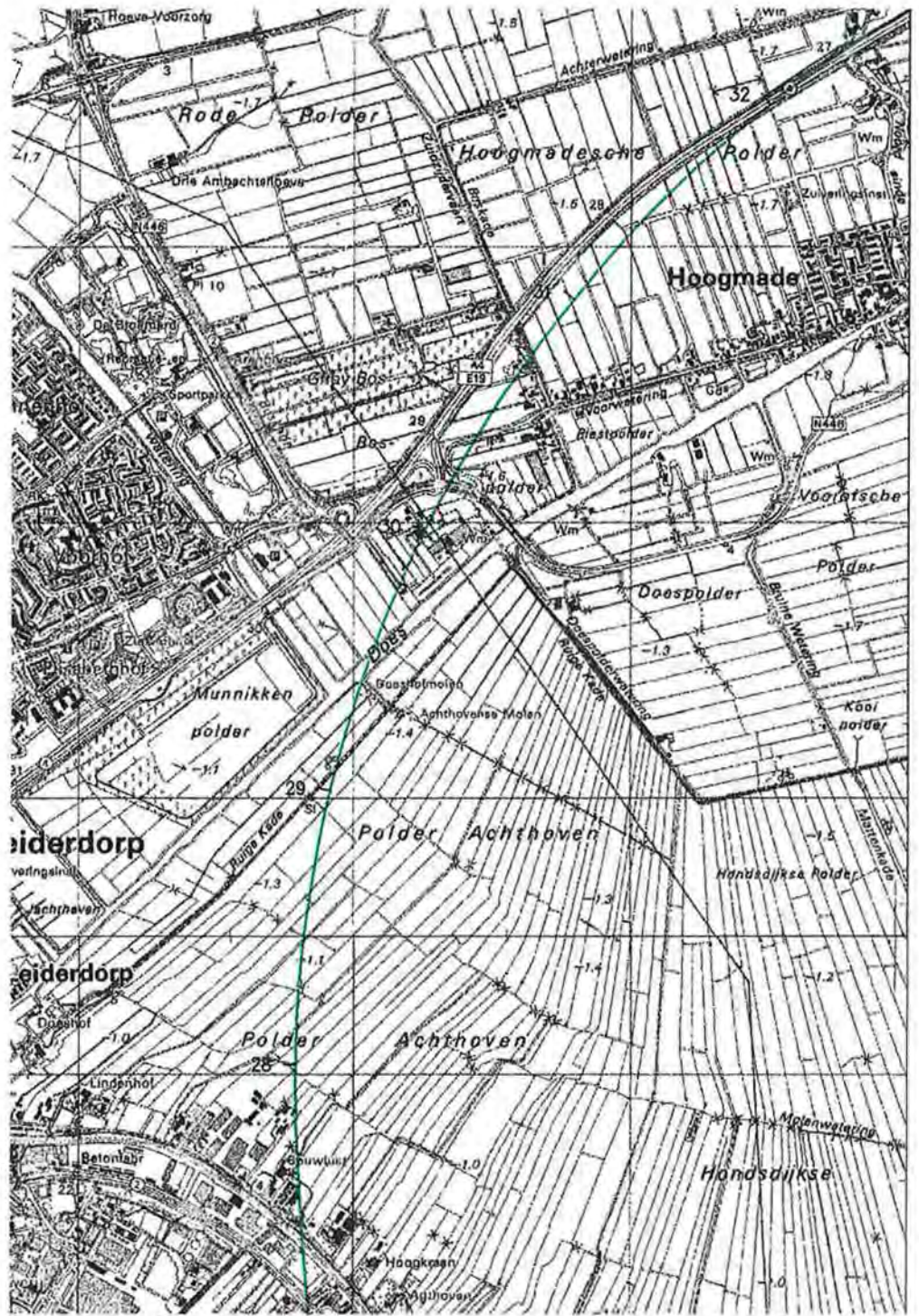
Vanaf HSL-km 29,6 verloopt de bandbreedte naar beneden van 34 m naar 6 m ter hoogte van HSL-km 27,0. Vervolgens verloopt de bandbreedte weer naar 30 m ter hoogte van de Ringvaart en daarna naar 25 m tot voorbij Westeinde (HSL-km 22,4).

De bandbreedte naar boven verloopt van 2 m (HSL-km 29,6) naar 20 m ter hoogte van HSL-km 27,0. Vervolgens verloopt de bandbreedte naar 1 m vanaf de Ringvaart tot voorbij Westeinde (HSL-km 22,4).

---

¹ De verticale bandbreedte is aangegeven ten opzichte van de as van de HSL-Zuid. Op de PKB-kaarten is deze as de groene lijn.

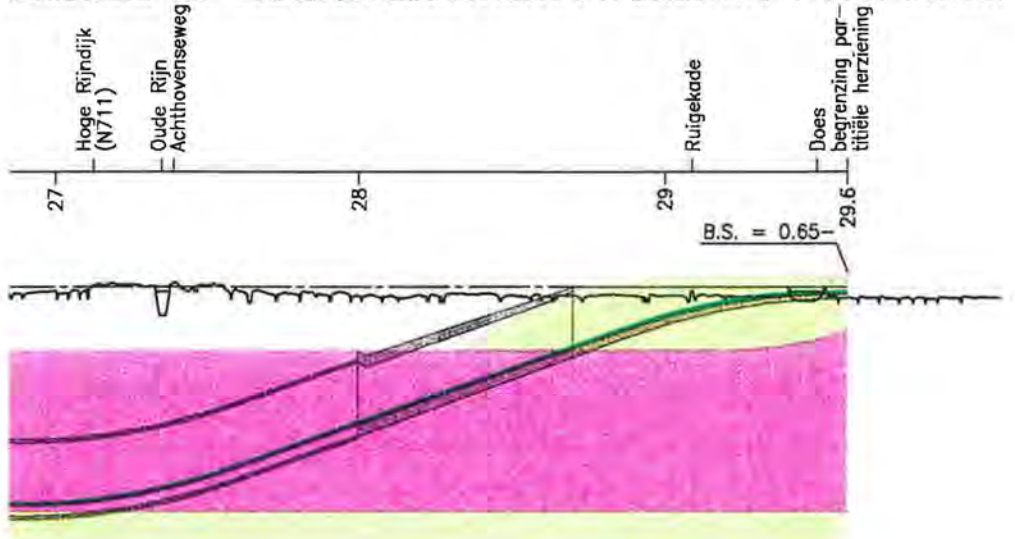

Gemeenten

- Alkemade
- Jacobswoude
- Leiderdorp

- Vertikale bandbreedte volgens PKB deel 3
- Uitbreiding verticale bandbreedte t.b.v. korte variant

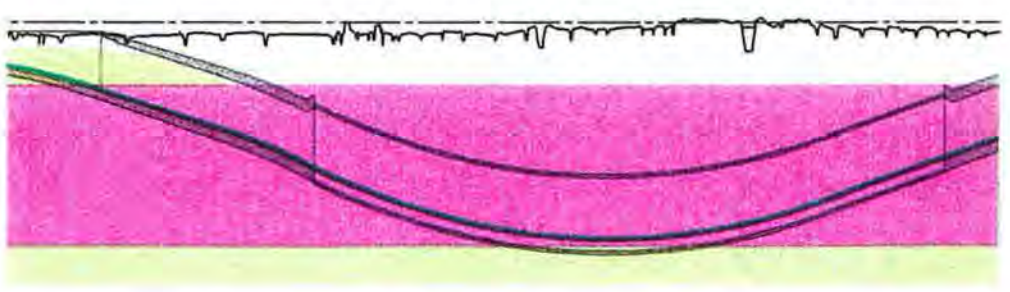
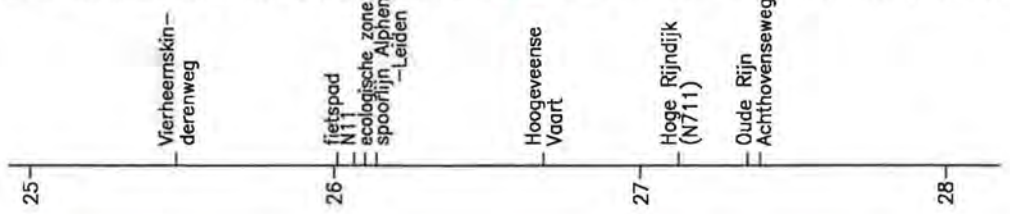
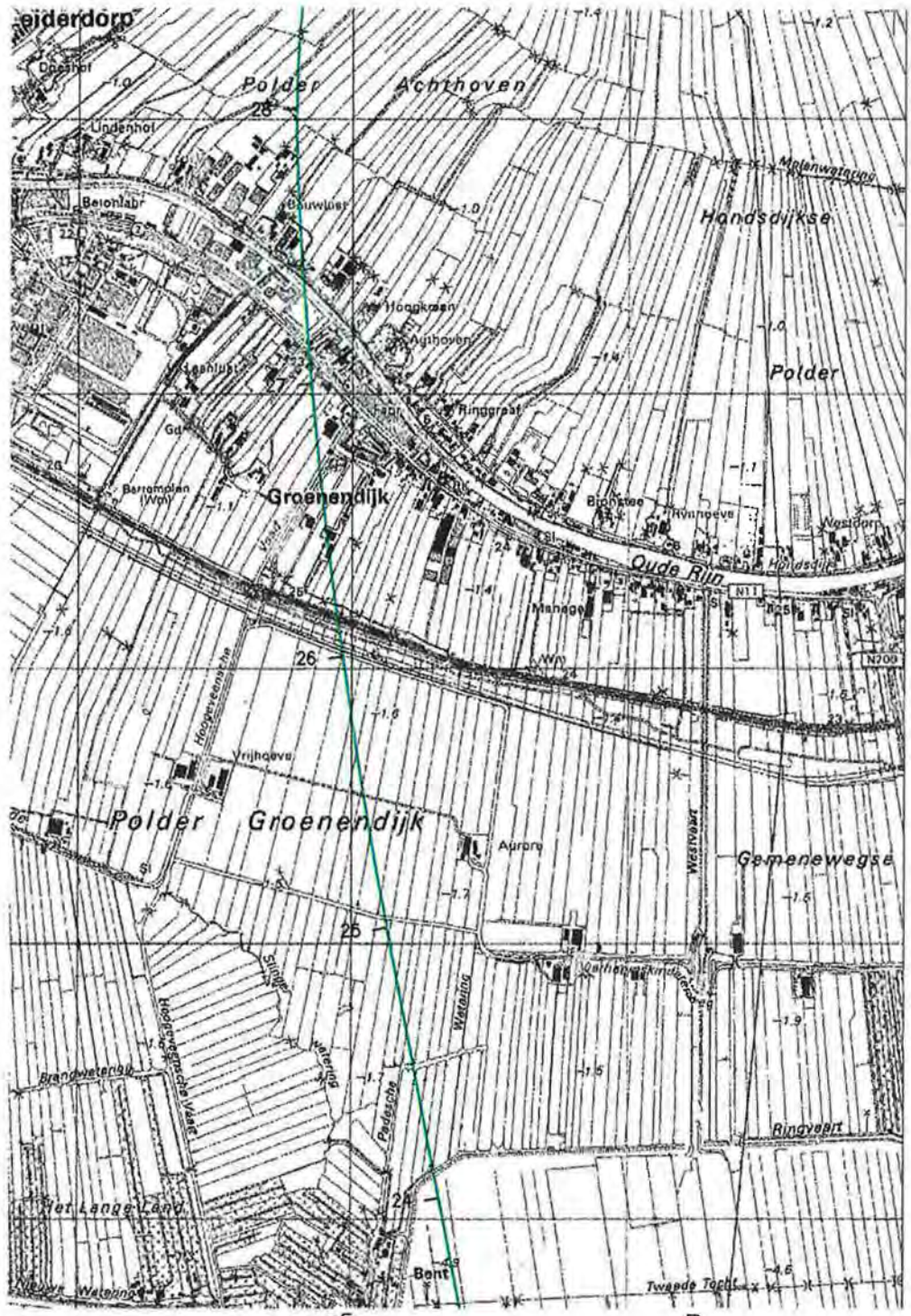

Gemeenten

- Leiderdorp
- Rijnwoude

- Vertikale bandbreedte volgens PKB deel 3
- Uitbreiding verticale bandbreedte t.b.v. korte variant

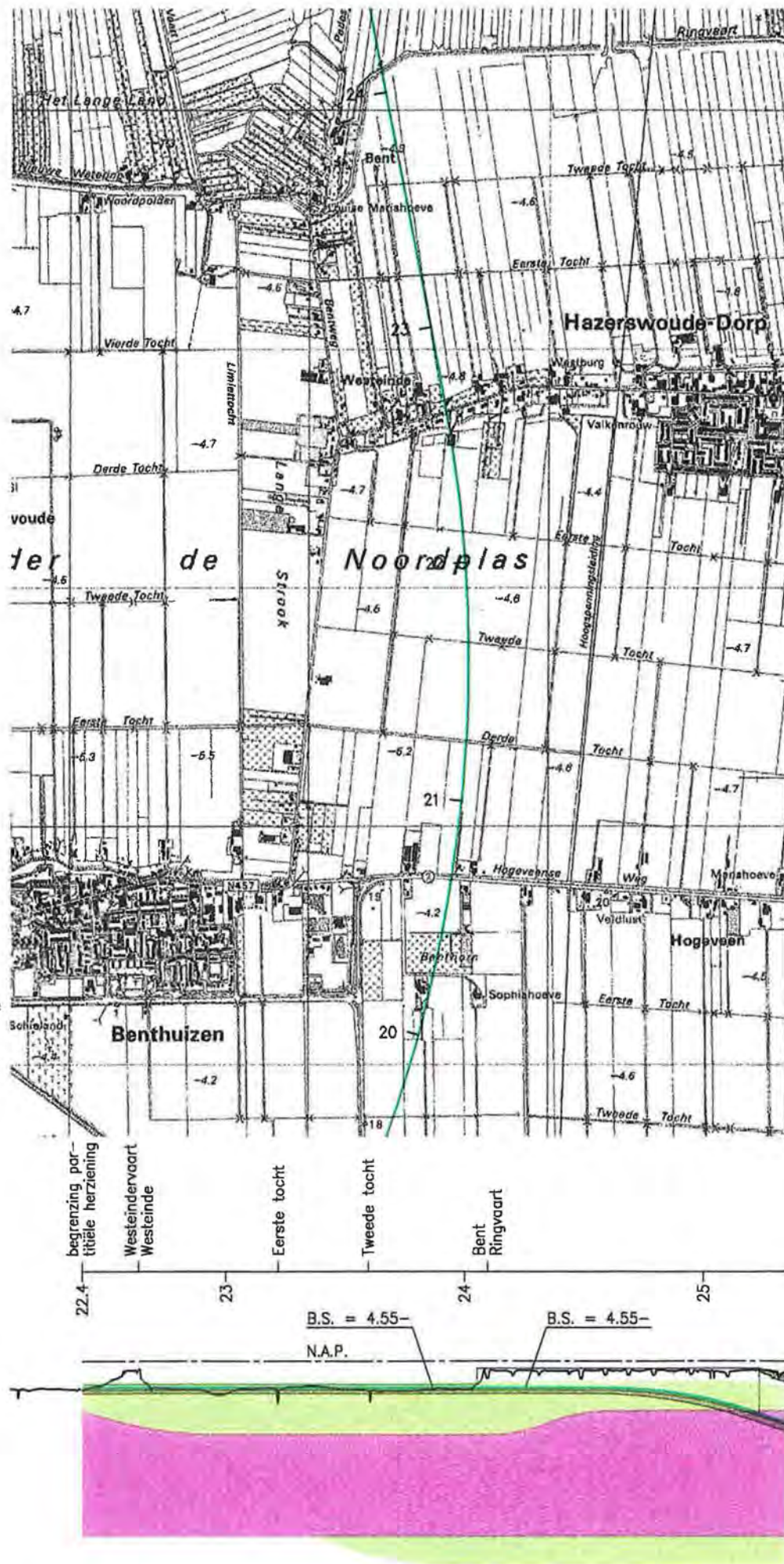

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Gemeenten
Rijnwoude

Vertikale bandbreedte volgens PKB deel 3
Uitbreiding verticale bandbreedte t.b.v. korte variant

Extra maatregelen

Om de negatieve effecten van de korte boortunnel op de omgeving te beperken, zullen in ieder geval de reguliere maatregelen worden genomen ter verbetering van de huidige kwaliteit. In het vervolg van deze partiële herziening van de PKB HSL-Zuid worden deze maatregelen nader uitgewerkt. De maatregelen kunnen worden onderscheiden in inpassingsmaatregelen, mitigerende maatregelen en compenserende maatregelen. Deze maatregelen zullen in ieder geval worden genomen om de negatieve effecten van dit tracé op het Groene Hart terug te dringen en de unieke waarden van het Groene Hart te beschermen en te ontwikkelen.

Een deel van de gerealiseerde besparing van de korte boortunnel zal ingezet worden in het Groene Hart voor extra natuur- en milieumaatregelen, bovenop de reguliere maatregelen.

Er worden extra maatregelen onderzocht die een positieve stimulans aan het gebied moeten geven. Het gaat hierbij om inrichtingsmaatregelen in de omgeving van het tracé waardoor er voldoende waarborgen aanwezig zijn voor het behoud van het Groene Hart en waardoor er een concrete structurele versterking van het Groene Hart mogelijk is.

Hierbij wordt gedacht aan:

- versterking van de natuurwaarden door middel van vernatting (moerasvorming en polderpeilverhoging) en uitbreiding van de stiltestructuur in combinatie met de realisatie van bestaande plannen voor reservaatvorming in de Polder Achthoven en Polder Groenendijk;
- vergroting van de recreatieve bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied door een fijnmazig netwerk van fiets-, wandel- en kanoverbindingen, in goede aansluiting op de bestaande voorzieningen in het Groene Hart en in de omliggende stedelijke structuur;
- versterking van de recreatieve gebruiksmogelijkheden dicht bij de stadsranden door het toevoegen van recreatieve elementen, bijvoorbeeld in de stadsrand van Leiderdorp (groene wig) of rondom Bent (knooppunt in recreatieve- en ecologische verbindingen);
- versterking van de ruimtelijke structuur om de verstedelijkingsdruk tegen te gaan, bijvoorbeeld door kwaliteitsverbetering van stadsranden (sanering rommelzones en/of afronding stadsranden) en aanvullende landschapselementen voor extra contrastwerking (bijdrage aan de ervaring van rust en ruimte) en ter voorkoming van nieuwe rommelzones in overhoeken langs het tracé;
- realisering van een nieuwe open waterverbinding tussen de omgelegde Does en de Oude Rijn ten behoeve van de recreatievaart.

III. NOTA VAN TOELICHTING

1. De stand van zaken van het project Hogesnelheidslijn-Zuid

In mei 1997 heeft de Eerste Kamer de Planologische Kernbeslissing (PKB) Hogesnelheidslijn-Zuid (HSL-Zuid) goedgekeurd, nadat in december daarvoor ook de Tweede Kamer daartoe al overging. Met het vaststellen van de PKB heeft het parlement ingestemd met het realiseren van de HSL-Zuid. Vastgesteld is dat de HSL-Zuid voor ons land een project van groot strategisch belang is, aangezien voor de duurzame ontwikkeling van ons land hoogwaardige treinverbindingen met de andere Europese landen noodzakelijk zijn. Dit kan alleen door een volwaardige aansluiting op het Europese net van hogesnelheidsspoorwegen. Daarom is besloten tot aanleg van nieuwe spoorlijnen geschikt voor het rijden met een snelheid van 300 km/uur tussen Schiphol en Rotterdam en tussen Rotterdam en de Belgische grens naar Antwerpen.

In de PKB HSL-Zuid is het tracé van de HSL-Zuid op hoofdlijnen vastgelegd. Tevens zijn de grenzen en beperkingen vastgesteld waarbinnen dit tracé is uitgewerkt in het Tracébesluit Hogesnelheidslijn-Zuid, dat is vastgesteld op 15 april 1998. Inmiddels wordt gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoering van de HSL-Zuid. Het tracé wordt in bestemmingsplannen opgenomen, vergunningen worden voorbereid, gronden worden aangekocht en de aanbesteding van de HSL-Zuid is in gang gezet. Eind 1999 kunnen de eerste bouwwerkzaamheden van start gaan.

2. Aanleiding tot deze hernieuwde besluitvorming over de tunnel onder het Groene Hart

Zowel bij de vaststelling in het kabinet als bij de latere kamerbehandeling van de PKB HSL-Zuid, was een van de belangrijkste punten van discussie de tracékeuze op het traject ten noorden van Rotterdam. Het dilemma waarvoor kabinet én parlement zich bij hun respectievelijke besluitvorming gesteld zagen, was dat het niet mogelijk bleek een hoogwaardig HSL-tracé te ontwerpen dat geheel buiten de contouren van het Groene Hart bleef. De vraag kwam daardoor nadrukkelijk aan de orde hoe voorkomen kon worden dat de tracering van de hogesnelheidslijn door het Groene Hart, schade zou berokkenen aan de unieke waarden van het Groene Hart en de geloofwaardigheid zou aantasten van het tot dan toe gevoerde beleid met betrekking tot dat gebied. In de PKB HSL-Zuid is ervoor gekozen om deze ongewenste aantasting te voorkomen door de hogesnelheidslijn, over het gedeelte waar deze niet gebundeld met de autosnelweg A4 door het Groene Hart loopt, in een ca. 7 km lange boortunnel te leggen. Op deze wijze werd niet alleen directe schade voorkomen die bovengrondse aanleg in dat gebied teweeg zou brengen, maar werd eveneens tot uitdrukking gebracht dat het beschermen van de waarden in het Groene Hart een forse extra investering waard is. Gelet hierop is in de PKB HSL-Zuid voor dit gebied nadrukkelijk de bouw van een boortunnel voorgeschreven.

Sinds de vaststelling van de PKB HSL-Zuid is bij een aantal gelegenheden opnieuw discussie ontstaan over de wenselijkheid van de boortunnel onder het Groene Hart vanwege de eerder genoemde forse investering. Vanuit ditzelfde motief heeft ook de Tweede Kamer vragen gesteld aan de minister van Verkeer & Waterstaat over mogelijke alternatieven voor de boortunnel en de mogelijke kostenbesparingen hiervan. De minister heeft daarbij allereerst aangegeven dat zij wil vasthouden aan een geboorde tunnel, omdat alle overige alternatieven onherroepelijk tot vertraging van de ingebruikname van de HSL-Zuid zouden leiden. Wel heeft de minister, in het overleg met de Tweede Kamer over het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport 1999-2003 op 17 december 1998, aangegeven bereid te zijn een verkenning uit te voeren naar de haalbaarheid van kortere uitvoering van de boortunnel in het Groene Hart. Deze verkenning is erop gericht om in juni 1999 een definitief besluit te kunnen nemen over de vraag of het huidige ontwerp van de boortunnel (een lange boortunnel) wordt uitgevoerd of dat overgestapt zal worden op een kortere uitvoering.

Bij het uitvoeren van de verkennende studie en de daar eventueel uit voortvloeiende overstap op een kortere boortunnel, gelden de volgende randvoorwaarden. Zoals gesteld in de PKB HSL-Zuid en vastgelegd in het Verdrag met België² moet de HSL-Zuid in 2005 operationeel zijn. Daarvoor is overeenstemming en bestuurlijke medewerking van betrokken gemeenten en de provincie en de steun van de natuur- en milieuorganisaties een belangrijke voorwaarde. Het kabinet zal in juni 1999 alleen voor het alternatief van de korte boortunnel kiezen als de komende periode blijkt dat deze bereid zijn daar aan mee te werken. Tenslotte geldt dat een deel van de gerealiseerde besparing ingezet zal moeten worden in hetzelfde gebied voor extra natuur- en milieumaatregelen bovenop de reguliere maatregelen.

² Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België betreffende de aanleg van een spoorverbinding voor hogesnelheidstreinen tussen Rotterdam en Antwerpen, op 21 december 1996 ondertekend.

3. Het parallelle besluitvormingstraject

Om de hiervoor beschreven toezegging gestand te kunnen doen, staat het kabinet tussen nu en juni 1999 een tweetal parallelle trajecten voor ogen. Ten eerste wordt het aanbestedingstraject van de boortunnel benut om de technische en financiële mogelijkheden van een andere uitvoering van de boortunnel te onderzoeken. Deze aanbesteding loopt reeds enige tijd en het is mogelijk om aan dezelfde aannemers tevens een aanbieding voor een kortere boortunnel te vragen. Daardoor kan het lopende proces van het aanbesteden van de boortunnel doorgaan en tegelijkertijd de beoogde nadere analyse worden gedaan. Eind mei 1999 zal uit de prijsaanbieding van de aannemer blijken of een kortere boortunnel de gewenste besparing kan opleveren en of de verwachte langere proceduredtijd voor de kortere boortunnel goedge maakt kan worden door een kortere bouw tijd.

Daarnaast wordt onderzocht of voor een kortere uitvoering van de boortunnel voldoende draagvlak in de maatschappij kan worden verworven. Daartoe wordt, vooruitlopend op een definitieve keuze, nu gestart met een partiële herziening, inclusief een aanvulling op het Milieu-effectrapport (MER), van de PKB HSL-Zuid. Doel van deze partiële herziening is om in de PKB ruimte te scheppen voor een kortere uitvoering van de boortunnel onder het Groene Hart. De bandbreedte in deze partiële herziening is zodanig gekozen dat er ruimte is voor een nieuw ontwerp voor een kortere boortunnel en mogelijke optimalisaties daarvan. Het tijdschema voor deze partiële herziening is zodanig opgezet dat het kabinet bij zijn standpuntbepaling in juni 1999 de inspraakreacties op en adviezen over deel 1 kan betrekken. Een keuze van het kabinet voor een korte boortunnel zal in het najaar van 1999 leiden tot deel 3 van de partiële herziening van de PKB HSL-Zuid.

Ondertussen gaat de voorbereiding van de uitvoering van het vigerende ontwerp gewoon door, conform het in april 1998 genomen Tracébesluit. Dit om ervoor te zorgen dat als het kabinet in juni 1999 besluit om *niet* verder te gaan met een kortere uitvoering van de boortunnel, de realisering van de HSL-Zuid door deze verkenning geen vertraging heeft opgelopen.

4. Tracébeschrijving korte boortunnel

Hieronder wordt in het kort beschreven hoe het voorgestelde ontwerp van de korte boortunnel er uitziet.

Ter hoogte van HSL-km 29,6 ligt het HSL-tracé op maaiveld, waarbij de bovenkant van de spoorstaaf (BS) op -0,65m NAP ligt. Ter hoogte van HSL-km 29,5 gaat de HSL over in een open toerit van ca. 800 m, waarna de HSL ter hoogte van HSL-km 28,7 daalt in een gesloten gegraven tunnel met een lengte van ca. 700 m naar de passage van de Oude Rijn. Voor de continuering van de waterhuishoudkundige en recreatieve functie wordt de Does omgelegd naar het zuiden evenwijdig aan het HSL-tracé. De omgelegde Does kruist de HSL ter hoogte van HSL-km 28,2. De Ruige Kade wordt met de Does meeverlegd. Ter hoogte van HSL-km 28,0 gaat het tracé over in een geboorde tunnel van 2 km lengte onder de Oude Rijn tot voorbij de spoorlijn Leiden-Alphen a/d Rijn en voorbij de geprojecteerde rijksweg N11. Vervolgens stijgt het tracé via een gesloten gegraven tunnel met een lengte van ca. 700 m naar een half diepe open bak met een lengte van 1,2 km (BS -4,55 m NAP). De Ringvaart wordt met een sifonconstructie onder de HSL doorgeleid. De overige waterhuishouding wordt omgeleid via de spoorloten. Even voorbij de Ringvaart ligt de HSL op maaiveld (BS -4,55 m NAP). Tot even voorbij Westeinde (HSL-km 22,4) blijft de HSL een maaiveldligging houden. De weg Westeinde wordt doorsneden. De weg wordt gecontinueerd door een omlegging.

5. Milieueffecten korte boortunnel: aanvulling op het milieu-effectrapport

5.1 Inleiding

De Wet milieubeheer schrijft voor dat bij het nemen van besluiten die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu, een Milieu-effectrapport opgesteld dient te worden en bij de besluitvorming dient te worden betrokken. In paragraaf 5.2 wordt de opzet van het beoordelingskader toegelicht. In paragraaf 5.3 wordt een korte beschrijving gegeven van de belangrijkste waarden in het gebied die door het tracé van de korte boortunnel doorsneden worden en in paragraaf 5.4 zijn de effecten van dit alternatief vergeleken met die van een lange boortunnel. Na de beschrijving en vergelijking van de effecten zijn vervolgens de resultaten in een tabel samengevat weergegeven.

5.2 Opzet beoordelingskader

Om de effecten van de korte boortunnel te kunnen vergelijken met de lange boortunnel is gebruik gemaakt van de beoordelingsmethodiek uit de Nieuwe HSL-Nota 1994. In deelrapport 9 van deze Nota is het beoordelingskader beschreven dat destijds is toegepast voor de effectvergelijking van de verschillende tracés. Tevens is gebruik gemaakt van de beschrijving uit deelrapport 11 van de Nieuwe HSL-Nota 1994 van de bestaande situatie en autonome ontwikkelingen in het gebied. Bovendien zijn de voortschrijdende beleidsontwikkelingen die hebben plaatsgevonden tussen 1994 en 1999 meegenomen. Op basis van deze gegevens is een "quick scan" gemaakt ter beoordeling van de effecten van de korte boortunnel ten opzichte van de lange boortunnel. Hierbij is de lange boortunnel als referentiesituatie gebruikt. Dit betekent dat de effecten van de lange boortunnel op 'nul' zijn gezet. De effecten van de korte boortunnel zijn hiermee vergeleken. Op deze wijze is de korte boortunnel gescoord met een plus (+) of een min (-) als er een verbetering respectievelijk verslechtering ten opzichte van de lange boortunnel optreedt. In de beschrijvende teksten van het MER behorende bij deze partiële herziening gaat het dan om effecten die als matig beoordeeld zijn. Een aanzienlijke verbetering c.q. verslechtering is in een dubbele plus (++) of dubbele min (-) uitgedrukt. Deze effecten zijn in de tekst als ernstig beoordeeld. Als er geen of nauwelijks verbetering of verslechtering ten opzichte van de lange boortunnel optreedt, is dit in een nul (0) uitgedrukt. In de tekst is het effect als neutraal of gering beoordeeld.

Het ontwerp van de korte boortunnel is beoordeeld op de thema's natuurlijk milieu, ruimtelijke ordening en woon- en leefmilieu die uit de onderstaande aspecten bestaan:

- natuurlijk milieu: landschap, ecologie, bodem en water;
- ruimtelijke ordening: wonen, recreatie, landbouw;
- woon- en leefmilieu: geluid en sociale aspecten.

Daar zowel in het ontwerp van de korte boortunnel als de lange boortunnel is voorzien in een geboorde tunnel onder de Oude Rijn (vanaf het bedrijventerrein Achthovenerpolder tot net ten zuiden van de geprojecteerde rijksweg N11), zal daar geen verschil in effect tussen beide ontwerpen optreden. Daarom is dit gebied in de beschrijving van de effecten niet meegenomen.

5.3 Gebiedsbeschrijving

Het tracé van de korte boortunnel gaat door de gemeenten Jacobswoude, Leiderdorp en Rijnwoude. Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste waarden in dit gebied³.

Polders ten noorden van de Oude Rijn

De polders ten noorden van de Oude Rijn kenmerken zich door een waaivormig verkavelingspatroon en een kleinschalige structuur met in hoofdzaak agrarisch gebruik (grasland). De polders zijn zeer open van karakter en vormen een ruimtelijke eenheid met de Doespolder en de Vlietpolder aan de noordzijde van de Ruige Kade. De oriëntatiemogelijkheden zijn goed. Polder Achthoven is een agrarisch gebied met natuur- en landschapswaarden. De natuurwaarden van de veenpolders ten noorden van de Oude Rijn worden vooral bepaald door de rijkdom aan weidevogels en wintergasten en de aanwezigheid van waardevolle sloot- en oevervegetaties. De graslanden in Polder Achthoven zijn kerngebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en vormen een biotoop van aandachtsoorten⁴. Daarnaast is Polder Achthoven milieubeschermingsgebied voor stilte. Ook worden in het kader van de Relatienota⁵ beheersovereenkomsten afgesloten en reservaatgebieden begrensd. De bovenlaag van de bodem in Polder Achthoven is uit veen- en zeekleigronden opgebouwd met een hoge zettingsgevoeligheid.

Polders ten zuiden van de Oude Rijn

Het gebied ten zuiden van de Oude Rijn wordt gekenmerkt door een overgang in maaiveldniveau van veenweidegebied naar droogmakerijen. Het veenweidegebied wordt landschappelijk gekenmerkt door een grote visuele openheid. Het gedeelte van de veenpolders in de strook tussen de Oude Rijn en de spoorlijn Leiden-Alphen a/d Rijn kenmerkt zich door een toenemende ruimtelijke verdichting en afnemende oriëntatie in westelijke richting. Polder Groenendijk is een rijk weidevogelgebied. Wat betreft overwinteraars is het deel van Polder Groenendijk tussen de geprojecteerde N11 en de Vierheemskinderenweg zeer waardevol. Bij Hazerswoude-Dorp ligt het weidevogelreservaat De Wilck van Staatsbosbeheer. Dit is een rijk weidevogelgebied dat tevens plaats biedt aan overwinteraars. De Wilck wordt aangewezen als speciale

³ Voor een uitgebreide beschrijving van het gebied wordt verwezen naar de bijlagen 1 t/m 2 bij deelrapport 11 van de Nieuwe HSL-Nota (PKB deel 1) van maart 1994.

⁴ Biotopen van aandachtsoorten zijn compensatieplichtig volgens het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Het gaat om gebieden met een geschikt leefmilieu voor bepaalde soorten.

⁵ Dit is de nota waarin het kabinet zijn beleid heeft vastgelegd op het terrein van Natuurbeheer)

beschermingszone onder de Vogelrichtlijn⁶. De veenpolders ten zuiden van de Oude Rijn vormen een biotoop van aandachtsoorten. De natuurwaarden van het veenweidegebied ten zuiden van de Oude Rijn worden gedeeltelijk beschermd met een milieubeschermingsgebied voor stilte. Ter hoogte van Hazerswoude-Dorp loopt een belangrijke ecologische verbinding tussen de gebieden bij Boskoop/Reeuwijk en de Noord Aa. In de Polder Groenendijk is de bodem opgebouwd uit zeeklei-, rivierklei- en veengronden. De ondergrond heeft ter hoogte van de veengronden een zeer hoge zettingsgevoeligheid.

Tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Oude Rijn is een natte graslandverbinding gepland.

Ten zuiden van de Ringvaart bij Bent begint de droogmakerij Polder Noordplas. Verspreid in het landschap ligt een aantal objecten met cultuurhistorische waarden, zoals karakteristieke boerderijen en dijkes en kades. De belangrijkste woonkernen in het gebied zijn Westeinde, Hazerswoude-Dorp en Bent. In Polder Noordplas vindt voornamelijk akkerbouw plaats waardoor de ecologische waarden in het algemeen gering zijn. In de polder is sprake van een kwelsituatie en verzilting van het grondwater.

5.4 Effecten

Landschap

De openheid van de polder en de oriëntatiemogelijkheden worden door de maaiveldligging matig verstoord. De cultuurhistorische waarde van de middeleeuwse verkavelingsstructuur in Polder Achthoven wordt zeer ernstig aangetast door het ruimtebeslag van een aardebaan. De cultuurhistorische waarde van de Does wordt ernstig aangetast.

De openheid in Polder Groenendijk wordt door de half diepe ligging van de HSL ernstig aangetast. De openheid in Polder Noordplas wordt door de maaiveldligging zeer ernstig aangetast. De oriëntatie in deze polders wordt aangetast. In Groenendijk wordt dit als matig en in Noordplas als ernstig beoordeeld.

De kleinschaligheid van de lintbebouwing bij Westeinde wordt ernstig aangetast. Ook de cultuurhistorische waarde van de lintbebouwing bij Westeinde wordt in vergelijking tot de lange boortunnel ernstig aangetast.

Archeologie

Vanwege de lange boortunnel is alleen een inventariserend onderzoek uitgevoerd in het noordelijk deel van Polder Achthoven. Bij een keuze voor een korte boortunnel is in Polder Achthoven, vooral in het gebied nabij de Oude Rijn, aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk. Naar verwachting is in het noordelijk deel van Polder Achthoven geen aanvullend archeologische onderzoek noodzakelijk. Het effect wordt beoordeeld als ernstig, omdat de kans op verstoring van eventuele waarden bij de korte boortunnel groter is dan bij de lange boortunnel.

In Polder Groenendijk en Noordplas is voor de uitvoering van de korte boortunnel aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk. Vanwege de lange boortunnel is in de polders geen aanvullend onderzoek meer uitgevoerd. Naar verwachting zal bij de keuze voor een korte boortunnel met name bij Westeinde onderzoek worden uitgevoerd. Het Westeinde is een middeleeuws ontginningslint dat op de Archeologische Monumentenkaart van de provincie Zuid-Holland wordt aangeduid als 'terrein van hoge archeologisch waarde'. Omdat voor deze waarden dan geen beschermende maatregelen meer mogelijk zijn, moet het effect als ernstig worden beoordeeld.

Ecologie

Vanwege de hoge ecologische waarden zijn de effecten in Polder Achthoven en Polder Groenendijk (met name de Wilck) ernstig. In Polder Noordplas worden de effecten vanwege de geringe ecologische waarden in het gebied als neutraal beoordeeld.

In Polder Achthoven treedt vernietiging op van biotoop van weidevogels en wintergasten. Tevens treedt in Polder Achthoven vernietiging op van waardevolle sloot- en oevervegetaties. Ter plaatse van het tracé in Groenendijk treedt vernietiging op van biotoop van weidevogels en wintergasten. Tevens treedt in de Wilck vernietiging op van waardevolle sloot- en oevervegetaties. Deze effecten worden als ernstig beoordeeld.

Door de maaiveldligging van het tracé in Polder Achthoven en een half verdiepte ligging van het tracé in het weidevogelreservaat de Wilck en in Polder Groenendijk treedt als gevolg van verstoring door geluid, kwalitatief biotoopverlies op voor weidevogels en wintergasten. De effecten van het biotoopverlies zijn als ernstig beoordeeld.

⁶ Dit is een beschermingsstatus volgens het EU-recht en vergelijkbaar met de status van een gebied dat valt onder het SGR-compensatiebeleid.

In Polder Achthoven moet het deel van het relatienotagebied dat ingesloten ligt tussen het HSL-tracé en de Does als versnipperd worden beschouwd. Een belangrijk effect is de doorsnijding van de Wilck, kerngebied van de Ecologische Hoofdstructuur en speciaal beschermingsgebied onder de Vogelrichtlijn. Hierdoor wordt het deel dat aan de oostzijde van de HSL komt te liggen, geïsoleerd van de rest en moet als versnipperd worden beschouwd. De effecten worden als ernstig beoordeeld.

In Polder Achthoven wordt een aantal lokale ecologische relaties doorsneden, met name de kavelsloten. Het effect van de doorsnijding van deze lokale ecologische relaties in Achthoven wordt als matig beoordeeld. De geplande ecologische verbinding uit de Ecologische Hoofdstructuur tussen de Reeuwijkse plassen en de Noord Aa, wordt door de HSL doorsneden. Ook in Polder Groenendijk wordt een aantal lokale ecologische relaties doorsneden, met name de kavelsloten. De Ringvaart wordt als toekomstige natte ecologische verbinding in het functioneren belemmerd. De effecten worden per saldo als ernstig beoordeeld.

Effecten op compensatieplichtige gebieden

Polder Achthoven, Polder Groenendijk en weidevogelreservaat de Wilck behoren tot gebiedscategorieën waarop het compensatiebeginsel uit het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) van toepassing is. Op basis van de methodiek die beschreven is in het Compensatieontwerp HSL-Zuid (oktober 1997) is een inschatting gemaakt van de omvang van de noodzakelijke compensatie voor de korte boortunnel. Het betreft een indicatie. Op basis van het definitieve ontwerp zal de geschatte omvang nauwkeuriger worden bepaald.

Voor Polder Achthoven moeten de volgende oppervlakken gecompenseerd worden: 4 ha vernietigd gebied, 26 ha versnipperd gebied en ca. 13 ha voor verstoring. Het totaal te compenseren oppervlak voor Polder Achthoven is 43 ha. Dit is hoofdzakelijk weidevogelbiotoop.

Voor Polder Groenendijk moet 6 ha voor vernietiging, 10,5 ha voor versnippering en 10 ha voor verstoring gecompenseerd worden. Totaal gaat het om ca. 26,5 ha, waarvan ca. 20 ha compensatie voor De Wilck. Het betreft hoofdzakelijk weidevogelbiotoop en biotoop voor wintergasten en voor De Wilck met name voor de soort de Kleine Zwaan, de soort waarvoor het gebied is voorgedragen om te worden aangewezen als speciale beschermingszone in de zin van Vogelrichtlijn.

Het totaal aantal te compenseren ha als gevolg van de keuze voor een korte boortunnel is ca. 70 ha. Dit is ca. 54 ha meer dan bij een lange boortunnel.

Bodem en water

Bij de korte boortunnel zal door vergraving en verdichting van de grond de structuur van de bodem in het gebied worden aangetast, vooral ter plaatse van de veengronden. Het effect wordt als matig beoordeeld.

De korte boortunnel is niet onderscheidend voor wat betreft de horizontale grondwaterstroming. Het watervoerend pakket wordt niet aangetast. Lokaal zullen de waterlopen moeten worden aangepast om de waterhuishouding in het gebied te kunnen waarborgen. Het effect wordt als matig beoordeeld.

Voor Polder Groenendijk geldt dat bij de aanleg van de open bak en gegraven tunnel grotere hoeveelheden holocene veen- en kleigronden vrijkomen dan bij de aanleg van de lange boortunnel. De afzetmogelijkheden voor veen en klei zijn beperkt. Het effect wordt als matig beoordeeld.

In weidevogelreservaat de Wilck is een apart polderregime ingesteld. Dit gebied wordt doorsneden. In het resterende deel van het gebied aan de oostzijde van het tracé, zal het polderpeil naar alle waarschijnlijkheid worden aangepast. Het areaal met een bijzonder polderpeilregime wordt hierdoor kleiner.

Wonen

De belangrijkste woonkernen in het gebied zijn Bent en Westeinde. De lijn gaat op maaiveld langs Bent en doorsnijdt de lintbebouwing langs het Westeinde centraal bovengronds. In vergelijking met de lange boortunnel heeft dit een ernstige aantasting van Westeinde tot gevolg.

Er worden geen geplande woongebieden doorsneden.

Recreatie

Het tracé doorsnijdt de oorspronkelijke ligging van de recreatieve vaarroute de Does. Als maatregel wordt de Does omgelegd naar het zuiden, waarna de Does over de HSL heen kan worden geleid. De toegankelijkheid van de Does en de Doeshaven voor pleziervaartuigen blijft gehandhaafd. Het effect wordt als gering beoordeeld. Het tracé doorsnijdt de oorspronkelijke ligging van de recreatieve fietsroute de Ruige Kade. De Ruige Kade wordt tezamen met de Does verlegd. Dit heeft geen belemmering van de recreatieve functie tot gevolg. Het effect wordt daarom als neutraal beoordeeld. De weg Westeinde wordt door de HSL

doorsneden, maar wordt door een omlegging gecontinueerd. Het effect wordt als matig beoordeeld.

In plannen van de Provincie Zuid-Holland met betrekking tot "de Groenblauwe Slinger"⁷ worden de Ringvaart en Westeinde genoemd als toekomstige recreatieve gebieden. Als gevolg van de half diepe open bak in polder Groenendijk wordt de Ringvaart met een sifonconstructie onder de HSL doorgeleid. Het geplande fietspad op de Ringdijk wordt over de HSL heengeleid. Het effect wordt als matig beoordeeld.

Landbouw

Met name in de polders Achthoven en Groenendijk is het areaalverlies groot. In Polder Noordplas is het areaalverlies gering. Het effect wordt per saldo als matig beoordeeld.

De kavels worden in Polder Achthoven schuin en daardoor ongunstig doorsneden. Dit heeft een ernstige aantasting van de structuur tot gevolg. Ook in Polder Groenendijk moet de aantasting van de structuur als ernstig beschouwd worden. In Polder Noordplas is de aantasting van de structuur matig vanwege de evenwijdige ligging van de lijn aan de kavels.

In Polder Achthoven worden huiskavels doorsneden. Het effect wordt als matig beoordeeld. Ten zuiden van de Oude Rijn worden huiskavels doorsneden. Als gevolg van een recent afgerond landinrichtingsproject ten zuiden van de Oude Rijn, is een aantal boerderijen rondom de Wilck gebouwd. De kans is groot dat van deze boerderijen enkele huiskavels worden doorsneden. Het effect wordt als matig beoordeeld.

Geluid

De effecten voor het aspect geluid zijn bepaald op basis van een globale contourberekening.

Als gevolg van de korte boortunnel zal het aantal geluidgehinderden toenemen. Dit geldt met name voor de bewoners bij Westeinde en Bent. Bij Bent zullen zonder maatregelen 14 woningen blootgesteld worden aan meer dan 57 dB(A), de wettelijke grenswaarde. Bij plaatsing van schermen van 3 m hoog wordt deze grenswaarde niet meer overschreden. Bij Westeinde zullen zonder maatregelen 40 woningen blootgesteld worden aan meer dan 57 dB(A). Na plaatsing van een 5 m hoog geluidscherm zal dit aantal gereduceerd worden tot 4 woningen. Voor deze resterende woningen zal een hogere grenswaarde aangevraagd moeten worden.

Als gevolg van de korte boortunnel zal het geluidbelast oppervlak toenemen ten opzichte van de lange boortunnel. Daarnaast worden Polder Achthoven en Polder Noordplas, die zijn aangemerkt als milieubeschermingsgebied voor stilte, aangetast. Dit effect wordt als ernstig beoordeeld, vooral omdat er geen schermen geplaatst worden. Voor stiltegebieden geldt de grenswaarde van 40 dB(A). De toename van het oppervlak verstoord stiltegebied ten noorden van de Oude Rijn is ca. 50 ha. De toename van het oppervlak verstoord stiltegebied ten zuiden van de Oude Rijn is ca. 600 ha.

Het akoestisch rapport behorend bij deze herziening is als bijlage opgenomen.

Sociale aspecten

De barrièrewerking neemt toe door de ligging van de HSL op een aardebaan. Echter door de omlegging van de Does en de Ruige Kade wordt dit effect als matig beoordeeld.

Het gebied is relatief dunbevolkt. Zowel bij Bent als bij Westeinde zal als gevolg van de daar benodigde geluidschermen (respectievelijk ca. 3 m en ca. 5 m hoog) visuele hinder optreden. Het effect is als ernstig beoordeeld.

De Vierheemskinderenweg wordt over de HSL heengeleid en de weg Westeinde wordt omgelegd waardoor de barrièrewerking toeneemt. Het effect wordt als ernstig beoordeeld.

Effecten in de aanlegfase

Vergeleken met de lange boortunnel zullen bij de korte boortunnel de bouwactiviteiten in de directe omgeving van het tracé toenemen. Omdat de bouwactiviteiten zullen toenemen, zal ook de bouw hinder (inclusief geluidhinder) toenemen. Bij de korte boortunnel zal de bouw hinder bovendien over het hele tracé tegelijkertijd optreden omdat het graven en boren in dezelfde periode plaatsvindt. Dit in tegenstelling tot bij de aanleg van een lange boortunnel.

Het ruimtebeslag in de aanlegfase blijft gelijk. De korte boortunnel kent dezelfde bouwzones als de lange

---

⁷ De Groenblauwe Slinger is het waterrijke, groene gebied dat ligt tussen een groot aantal steden in westelijk Zuid-Holland. De provincie Zuid-Holland werkt samen met het rijk, stadsregio's, gemeenten en waterschappen, belangengroepen en particulieren aan een verdere kwaliteitsverbetering van de Slinger.

boortunnel.

Er komt bij de korte boortunnel beduidend minder grond vrij. Ten zuiden van de Oude Rijn zal meer grond vergraven worden. De afvoermogelijkheden van deze grond worden nog onderzocht.

Vergelijking

Uit de beschrijving van de effecten blijkt dat als gevolg van de korte boortunnel het Groene Hart meer aangetast zal worden. De belangrijkste knelpunten treden op in Polder Achthoven, in Polder Groenendijk (met name in de Wilck) en in Polder Noordplas (bij Westeinde). De negatieve effecten die hier optreden zijn vooral verbreking van ecologische relaties, versnippering, verstoring en vernietiging van delen van deze gebieden, aantasting van zichtrelaties en geluidhinder.

Tabel 5.4 Scoringstabel korte boortunnel

Tracévergelijking lange en korte boortunnel		Lange boortunnel	Korte boortunnel
Landschap	Openheid	0	--
	Kleinschaligheid	0	-
	Oriëntatie	0	-
	Cultuurhistorische waarde	0	--
	Archeologische waarde	0	--
Ecologie	Kwantitatief biotoopverlies	0	--
	Kwalitatief biotoopverlies (verstoring)	0	--
	Kwalitatief biotoopverlies (versnippering)	0	--
	Doorsnijden ecologische verbindingzones	0	--
Bodem & water	Vergraving bodem	0	-
	Bodembeschermingsgebieden	nvt	Nvt
	Grondwaterbeschermingsgebieden	nvt	Nvt
	Zandbehoefte	0	0
	Verzilting	0	0
	Grondwaterstroming	0	0
	Waterhuishouding	0	-
	Berging vrijkomend materiaal	0	-
Wonen	Bestaand	0	-
	Toekomstig	0	0
Recreatie	Bestaand	0	-
	Toekomstig	0	-
Landbouw	Areaalverlies	0	--
	Aantasting structuur	0	--
	Doorsneden huiskavels	0	-
Geluid	Toename aantal geluidgehinderden	0	-
	Toename geluidbelast oppervlak	0	--
	Aantasting milieubeschermingsgebieden voor stilte	0	--
Sociale aspecten	Visuele hinder	0	-
	Gedwongen vertrek	0	0
	Toename barrièrewerking en bereikbaarheid	0	--

Verklaring Tabel 5.4

0 = gering of neutraal effect

- = matig effect

-- = ernstig effect

Bij een keuze voor de korte boortunnel zullen maatregelen moeten worden genomen die gericht zijn op het terugdringen van de negatieve effecten, waarbij de bovengenoemde knelpuntgebieden bijzondere aandacht verdienen. In het volgende hoofdstuk wordt hier verder op ingegaan.

6. Maatregelen

6.1 Reguliere maatregelen

Om de negatieve effecten van de korte boortunnel te beperken, zullen in ieder geval de reguliere maatregelen worden genomen. In het vervolg van deze partiële herziening van de PKB HSL-Zuid worden deze maatregelen nader uitgewerkt. Hieronder is aangegeven om welk type maatregelen het gaat.

Inpassingmaatregelen, gericht op het optimaliseren van het inpassen van de infrastructuur in de omgeving. Zo is gekozen voor een maaiveldligging van het tracé in de polders Achthoven en Noordplas en niet voor een verdiepte ligging. Hierdoor is de barrièrewerking voor het oppervlaktewater beperkt. Ook is het verziltingrisico door een maaiveldligging in Polder Noordplas sterk gereduceerd.

Bij de verdere uitwerking van het tracé is de inpassingvisie (deze is beschreven in de nota van toelichting van PKB deel 3 HSL-Zuid 1997) richtinggevend.

Mitigerende maatregelen, gericht op het zo veel mogelijk beperken van de negatieve effecten.

Landschap

De aantasting van de kleinschaligheid bij Westeinde kan worden beperkt door de aanplant van opgaande beplanting binnen het lint. Hierdoor kan het lint worden versterkt.

Ecologie

De verstoring in het gebied kan worden gemitigeerd door de toepassing van geluidabsorberend materiaal in de onderbouw. Dit is een standaard mitigerende maatregel, waarmee rekening is gehouden bij de inschatting van de toename van het verstoorde oppervlak. Om de effecten volledig te mitigeren zijn hoge schermen noodzakelijk. Deze zullen niet worden toegepast omdat ze een negatief effect hebben op de openheid en een versturende werking hebben op de vogels in het gebied.

Door de spoorloten langs het tracé in de polders Achthoven en Groenendijk uit te voeren met natuurvriendelijke oevers en deze bij de gegraven-gedeelten van de tunnel met elkaar te verbinden (de sloot kan immers over het gegraven gedeelte worden heengeleid), kan het verlies aan waardevolle sloot- en oevervegetaties en de verbroken (natte) ecologische relaties gemitigeerd worden. De geplande ecologische verbindingzone ten zuiden van de Oude Rijn zal hierop kunnen aansluiten.

De Vierheemskinderenweg wordt over de HSL heen geleid. Deze weg kan worden verbreed en met groenstroken worden aangevuld. Hierdoor is een extra droge ecologische relatie in Polder Groenendijk mogelijk.

Geluid

Ingevolge de Wet geluidhinder zijn grenswaarden voor het geluid van spoorlijnen opgenomen, die ook voor de HSL-Zuid gelden. Het uitgangspunt is dat voor woningen aan de wettelijke grenswaarde van 57 dB(A) moet worden voldaan. Er is op hoofdlijnen nagegaan welke geluidbeperkende maatregelen nodig zijn om aan de grenswaarden te voldoen. Bij Westeinde zal door een scherm van 5 m hoog het aantal woningen dat niet aan deze grenswaarde voldoet, beperkt blijven tot 3 woningen. Bij Bent wordt door een scherm van 3 m hoog de grenswaarde niet overschreden.

Bij de voorbereiding van een eventueel Tracébesluit voor de korte boortunnel zal een gedetailleerde toetsing aan de grenswaarden ingevolge de Wet geluidhinder plaatsvinden. Voor de stiltegebieden geldt een grenswaarde van 40 dB(A) als uitgangspunt.

Landbouw

Door middel van herverkaveling kan de aantasting van de structuur hersteld worden. Naast het ruilen van kavels, is ook de herplaatsing van boerderijen een optie. De consequenties hiervan voor de ecologische waarden zullen bij de keuze voor een herplaatsing worden meegenomen.

Water en recreatie

Voor de continuering van de waterhuishoudkundige en recreatieve functie wordt als maatregel de Does omgelegd naar het zuiden evenwijdig aan het HSL-tracé.

Als gevolg van de open bak in polder Groenendijk wordt de Ringvaart met een sifonconstructie onder de HSL doorgeleid. Het geplande fietspad op de Ringdijk wordt over de HSL heengeleid.

Compenserende maatregelen voor niet weg te nemen negatieve effecten.

Voor de gebieden met natuurwaarden die worden doorsneden zijn de compensatieregels conform het Structuurschema Groene Ruimte van toepassing. Het gaat hier om Polder Achthoven en Polder Groenendijk met de Wilck.

De compensatiebehoefte is bepaald op basis van de resteffecten, de effecten die overblijven na het nemen van de hiervoor beschreven inpassings- en mitigerende maatregelen. Aangenomen wordt dat effecten op de waterhuishouding (verdroging, vernatting en verzilting) door technische maatregelen voldoende kunnen worden gemitigeerd.

Bij het bepalen van de effectafstand voor verstoring van weidevogels is uitgegaan van het toepassen van geluidabsorberend materiaal in de onderbouw.

In deze fase gaat het om een globale inschatting van de benodigde compensatie. Bij de verdere uitwerking van het tracé zal deze nauwkeuriger worden bepaald.

Voor een verdere onderbouwing van het bepalen van de compensatiebehoefte wordt verwezen naar het Compensatieontwerp HSL-Zuid (Projectorganisatie HSL-Zuid, oktober 1997).

De totale omvang van de benodigde compensatie is geschat op ca. 43 ha voor Polder Achthoven en ca. 26,5 ha in Polder Groenendijk, waarvan ca. 20 ha voor De Wilck (zie effectbeschrijving ecologie).

Compensatiemaatregelen zullen in het vervolgtraject worden uitgewerkt in overleg met betrokken overheden en natuur- en landbouworganisaties.

Compensatie wordt bij voorkeur gezocht in versterking van de bestaande weidevogelgebieden in de gebieden ten noorden en ten zuiden van de Oude Rijn en binnen de landinrichting Leidschendam. Dit kan zowel door uitbreiding van het oppervlak reservaatgebied als in de vorm van agrarisch natuurbeheer.

Vanwege de status van De Wilck als bijzondere beschermingszone in de zin van de EU-Vogelrichtlijn zal compensatie gevonden moeten worden voor het verlies aan leefgebied voor de Kleine zwaan. Compensatie dient bij voorkeur te geschieden aansluitend op het bestaande reservaat, aan de westzijde van het tracé. Indien dit niet mogelijk is, zal aansluiting gezocht moeten worden bij een ander reservaat of een groter oppervlak compensatiegebied moeten worden gerealiseerd, om zo een voldoende groot aaneengesloten gebied te verkrijgen. Voor een gebied met een bijzondere status in het kader van de Vogelrichtlijn geldt een minimum omvang van 100 ha. Ook moet het gebied een formele natuurstatus hebben. Hiermee zal bij het zoeken van de compensatie rekening moeten worden gehouden.

6.2 Extra maatregelen

Bovengenoemde maatregelen zullen in ieder geval worden genomen om de negatieve effecten van dit tracé op het Groene Hart terug te dringen en de unieke waarden van het Groene Hart te beschermen. Daarnaast worden extra maatregelen onderzocht die een positieve stimulans aan het gebied moeten geven. Het gaat hierbij om inrichtingsmaatregelen in de omgeving van het tracé waardoor er voldoende waarborgen aanwezig zijn voor het behoud van het Groene Hart en waardoor er een concrete structurele versterking van het Groene Hart mogelijk is. Hierbij wordt gedacht aan:

- versterking van de natuurwaarden door middel van vernatting (moerasvorming en polderpeilverhoging) en uitbreiding van de stiltestructuur in combinatie met de realisatie van bestaande plannen voor reservaatvorming in de Polder Achthoven en Polder Groenendijk;
- vergroting van de recreatieve bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied door een fijnmazig netwerk van fiets-, wandel- en kanoverbindingen, in goede aansluiting op de bestaande voorzieningen in het Groene Hart en in de omliggende stedelijke structuur;
- versterking van de recreatieve gebruiksmogelijkheden dicht bij de stadsranden door het toevoegen van recreatieve elementen, bijvoorbeeld in de stadsrand van Leiderdorp (groene wig) of rondom Bent (knooppunt in recreatieve- en ecologische verbindingen);
- versterking van de ruimtelijke structuur om de verstedelijkingsdruk tegen te gaan, bijvoorbeeld door kwaliteitsverbetering van stadsranden (sanering rommelzones en/of afronding stadsranden) en

aanvullende landschapselementen voor extra contrastwerking (bijdrage aan de ervaring van rust en ruimte) en ter voorkoming van nieuwe rommelzones in overhoeken langs het tracé.

- realisering van een nieuwe open waterverbinding tussen de omgelegde Does en de Oude Rijn ten behoeve van de recreatievaart.

De extra maatregelen zullen in nauwe aansluiting op bestaande plannen (Groenblauwe Slinger, Veters Los en het Ontwikkelingsprogramma Nationaal Landschap Groene Hart) worden ontwikkeld. Bij een keuze voor een korte boortunnel worden de meer uitgewerkte maatregelen in PKB deel 3 opgenomen. Daarin wordt dan ook aangegeven volgens welk planologisch traject de maatregelen verder uitgewerkt en uitgevoerd zullen worden. De extra maatregelen zullen in ieder geval op basis van de vastgestelde PKB in de betreffende streek- en bestemmingsplannen worden opgenomen. Daarnaast kan voor de concrete vormgeving en uitvoering van de maatregelen gedacht worden aan plannen op basis van de Landinrichtingswet.

7. Verdere procedure

Het ontwerp voor de partiële herziening van de PKB HSL-Zuid (PKB deel 1), ligt van 20 april tot 18 mei 1999 ter inzage. Tot uiterlijk vier weken na afloop van deze termijn (15 juni 1999) kan eenieder hierop schriftelijk zijn of haar zienswijze kenbaar maken bij het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat, Kneuterdijk 6, 2514 EN Den Haag. Mondelinge zienswijzen kunnen ingediend worden op de hoorzittingen die gelijktijdig met de informatiebijeenkomsten worden georganiseerd. Eenieder die daar gebruik van wil maken, dient zich vóór 26 april 1999 op te geven bij het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat (070-3618778). Voor inlichtingen over de inspraakprocedure kan ook contact opgenomen worden met het Inspraakpunt. Voor algemene informatie en eventuele toezending van stukken staat de gratis HSL-Zuid-informatielijn open: 0800-4759843.

Op basis van dit deel 1 van de PKB wordt overleg gevoerd met betrokken overheden. Er worden adviezen ingewonnen van de Commissie voor de Milieueffectrapportage en met het Overlegorgaan Verkeer en Infrastructuur (OVI) wordt overleg gevoerd over het voornemen tot herziening. De zienswijzen, de verslagen van het bestuurlijk overleg, het advies van de Commissie voor de Milieueffectrapportage en het rapport van het OVI zullen grondig bestudeerd worden. De verslagen, adviezen en de hoofdlijnen uit de inspraak zullen worden gepubliceerd in deel 2 van de herziening. Op basis van alle binnengekomen reacties en de informatie die uit de biedingen van de aannemersconsortia komt, neemt het kabinet een besluit over de uitvoering van de boortunnel. Bij een positief besluit over de korte boortunnel zal het kabinet dit besluit middels deel 3 van de partiële herziening van de PKB HSL-Zuid uitbrengen. Vervolgens zal dit dan ter goedkeuring worden aangeboden aan de Tweede en Eerste Kamer. Als het parlement akkoord gaat met de herziening, zal een ontwerp-tracébesluit (OTB) gemaakt worden ter uitwerking van de PKB. Het maken van het OTB zal vooral gebaseerd worden op de reacties op dit PKB deel 1 en het toetsingsadvies van de Commissie voor de Milieueffectrapportage. Daarnaast zal ter voorbereiding van het OTB overleg gevoerd worden met de betrokken overheidsorganen en zal bij het opstellen van het OTB advies worden gevraagd aan bovengenoemde adviseurs. Over het OTB kan eenieder zijn of haar mening geven. Daarna zal voor de tracéwijziging een tracébesluit worden vastgesteld. Hierin staat het definitieve besluit over de ligging van de hogesnelheidsspoorlijn in het Groene Hart. Tegen de partiële herziening van de PKB en het tracébesluit kan vervolgens beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

BIJLAGE Globaal Akoestisch Rapport; Korte Boortunnel

Globaal Akoestisch Rapport; Korte Boortunnel

Inhoudsopgave

BIJLAGE Globaal Akoestisch Rapport; Korte Boortunnel	33
Inleiding	38
Uitgangspunten	38
Methode	38
Verkeersintensiteiten	38
Ligging van het tracé	39
Te amoveren woningen	39
Resultaten per woningcluster	40
Omgeving Westeinde	40
Omgeving Bent	40

Kaartbijlage

1 Inleiding

Op het grondgebied van de gemeenten Rijnwoude en Leiderdorp wordt overwogen om de boortunnel, zoals die opgenomen is in het Tracébesluit, te verkorten. In dit globale onderzoek wordt ingegaan op de akoestische consequenties van deze verkorte tunnel. Voor de hoogte ligging van de HSL-baan wordt verwezen naar de kaartbijlage. Dit onderzoek gaat uit van een HSL op maaiveld en een boortunnel ter hoogte van de Oude Rijn zoals in de voorliggende ontwerpherziening van de Planologische Kernbeslissing HSL-Zuid is beschreven.

De voorkeursgrenswaarde van een nieuw aan te leggen spoorweg is 57 dB(A). Er wordt naar gestreefd om zoveel mogelijk woningen beneden deze grenswaarde te houden. Voor de bestaande woningen die in het onderzoeksgebied liggen is het schermeffect bekeken. Per schermvariant is het aantal woningen bepaald die de voorkeursgrenswaarde overschrijden.

2 Uitgangspunten

Voor het wettelijk kader en overige uitgangspunten wordt korthedshalve verwezen naar het rapport "Akoestisch onderzoek HSL-Zuid Rijnwoude; Tracébesluit HSL-Zuid" d.d. april 1998. De verkeersintensiteiten worden voor de volledigheid hieronder genoemd.

Methode

Voor dit globale onderzoek is per schermvariant het aantal woningen bepaald waarvoor de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden. Daarvoor is bij elke schermhoogte de 57 dB(A) contour bepaald. Op een aantal punten langs het tracé zijn dwarsprofielen gehanteerd voor de berekeningen. Uit deze berekening wordt de 57 dB(A) contour bepaald bij een waarneemhoogte van 5 meter.

Verkeersintensiteiten

De geluidproductie van een spoorlijn wordt onder meer bepaald door het aantal en het soort treinen dat van de baan gebruik maakt. In het kader van de Tracébesluit HSL-Zuid is een prognose opgesteld van het gebruik van de HSL-baan in 2015. Op basis van deze schatting is het aantal treinen berekend dat gemiddeld per uur van de baan gebruik zal maken. Daarbij zijn de drie perioden onderscheiden die in de Wet geluidhinder zijn opgenomen. In de onderstaande tabel zijn de aantallen treinen per richting vermeld zoals deze volgens de prognose voor het baanvak bij Rotterdam-Schiphol worden verwacht.

Tabel 2.1 Aantal treinen per richting voor iedere periode

	Thalys [treinen per uur]	Shuttletreinen [treinen per uur]
Dagperiode (07.00-19.00 uur)	2.9	2
Avondperiode (19.00-23.00 uur)	2.75	2
Nachtperiode (23.00-7.00 uur)	0.55	1.25

In de volgende tabel zijn deze aantallen "vertaald" in aantallen eenheden ("bakken") zoals deze ten behoeve van de geluidberekeningen worden gehanteerd.

Tabel 2.2 Verkeersintensiteiten HSL-sporen (eenheden per uur, per richting)

Periode	Thalys-materieel		Medegebruik
	motoreenheden	Tusseneenheden	Eenheden
Dagperiode (07.00-19.00 uur)	5,8	23.0	20.0
Avondperiode (19.00-23.00 uur)	5.5	22.0	14.0
Nachtperiode (23.00-07.00 uur)	1.1	4.5	8.8

Ligging van het tracé

De horizontale ligging van het tracé is ontleend aan de Tracébesluit kaarten. De verticale ligging is ontleend aan de MOSS-as: M201/dsm02013 (tekening: Boortunnel "Groene Hart" C00-T02-ST-01-A"). Uit deze tekening is ook het plaatselijk maaiveldhoogte bepaald.

Te amoveren woningen

In het Tracébesluit worden ter hoogte van Westeinde de volgende woningen geamoveerd:

- Westeinde 42
- Westeinde 42A
- Westeinde 42B
- Westeinde 31A

Ook voor dit onderzoek is er vanuit gegaan dat deze woningen geamoveerd moeten worden.

3 Resultaten per woningcluster

Bij een maaiveld ligging van de HSL wordt in het gebied tussen km 22.400 en km 29.600 bij twee woningclusters de voorkeursgrenswaarde overschreden. Dit is bij de woningclusters Westeinde en Bent. Ter hoogte van de Oude Rijn ligt de HSL in een tunnel, hierdoor blijven alle woningen ter hoogte van Hazerswoude-Rijndijk onder de voorkeursgrenswaarde.

Omgeving Westeinde

In onderstaande tabel zijn het aantal woningen vermeld waar de voorkeursgrenswaarde van 57 dB(A) wordt overschreden bij verschillende schermhoogten. Zonder afschermdende voorzieningen wordt de voorkeursgrenswaarde bij 40 woningen overschreden. Uit onderzoek is gebleken dat ter hoogte van Westeinde een scherm met een lengte van 600 meter optimaal zou zijn. Berekend is het effect van een scherm met een lengte van 600 meter en een hoogte van 2 tot en met 6 meter in stappen van 1 meter. Bij een 6 meter hoog scherm, aan beide zijden van de HSL-baan, wordt bij alle woningen aan de voorkeursgrenswaarde voldaan.

Tabel 3.1 Aantal woningen waar de voorkeursgrenswaarde wordt overschrijden

Scherm			Aantal woningen binnen de 57 dB(A) contour.		
hoogte [m]	lengte [m]	oppervlak [m ²]	Oost	West	Totaal
0	0	0	16	24	40
2	600	2400	11	14	25
3	600	3600	6	11	17
4	600	4800	4	8	12
5	600	6000	1	3	4
6	600	7200	0	0	0

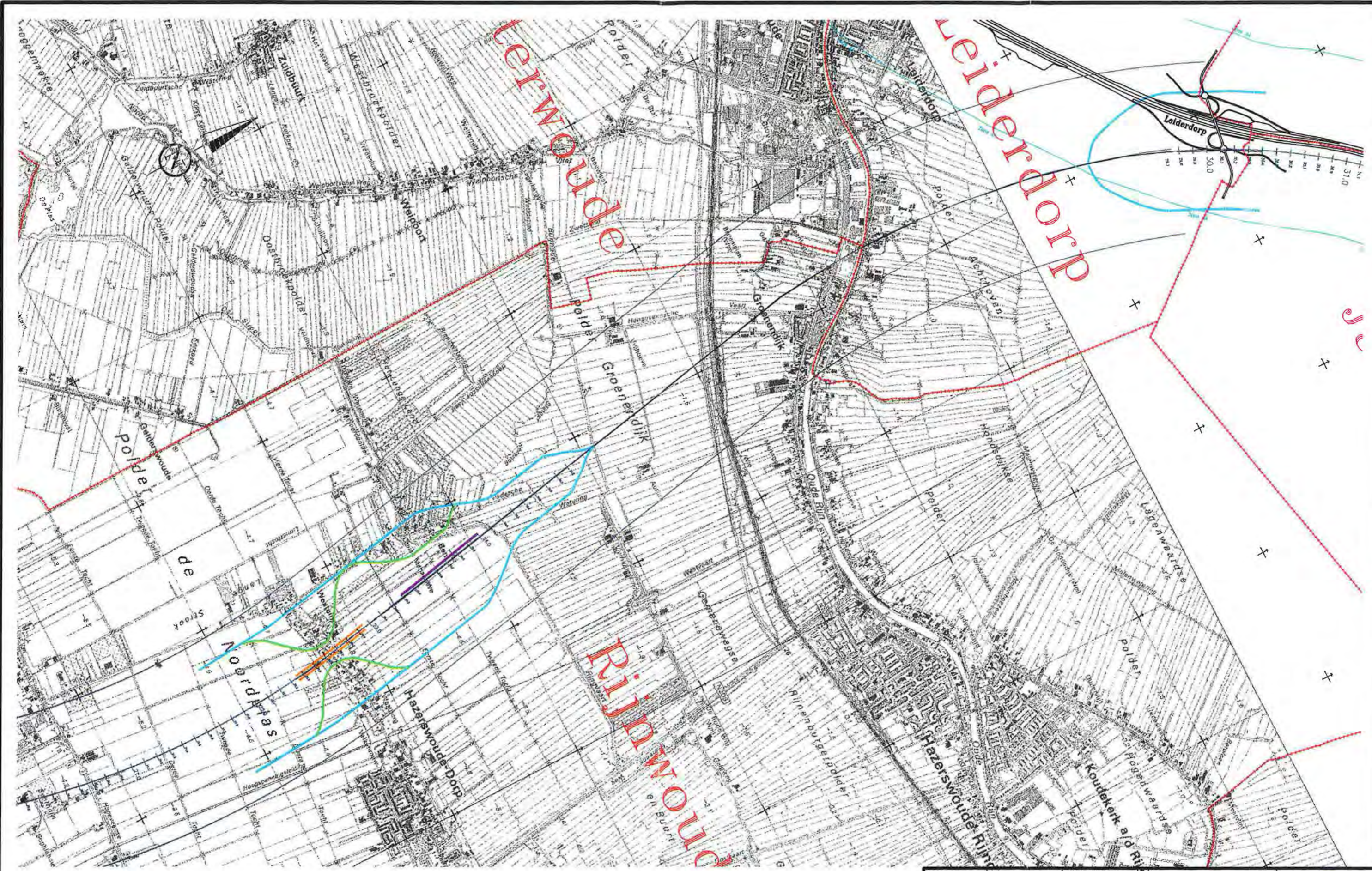
Omgeving Bent

Zonder afschermdende voorzieningen wordt de voorkeursgrenswaarde van 57 dB(A) bij 14 woningen overschreden. Bij een scherm met een lengte van 700 meter en een hoogte van 2 meter wordt de grenswaarde bij circa 4 woningen overschreden. Met een voorziening van 3 meter hoog worden alle overschrijdingen teniet gedaan.

Tabel 3.2 Aantal woningen waar de voorkeursgrenswaarde wordt overschrijden

Scherm			Aantal woningen binnen de 57 dB(A) contour.
hoogte [m]	lengte [m]	oppervlak [m ²]	Totaal
0	0	0	14
2	700	1400	4
3	700	2100	0

- 57 dB(A) contour zonder schermen
- 57 dB(A) contour met schermen
- scherm 5m hoog
- scherm 3m hoog

Opdrachtgever	Ivd	14-04-1999	Status	IN ONTWIKKELING
Deelnemer				Firm
Opdrachtgever				Troch
Maat in meters	Schaal	1:25000		
Project in m. Lox. N.A.P.	Fermet	A3		
Globale 57 dB(A) contour				
HSL op maalveld en hoortunnel t.h.v. Oude Rijn				
Takennummer				002

Projectorganisatie
 Hogesnelheidslijn-Zuid
 Infr
 Postbus 2025
 3500 HA Utrecht
 Catharijnesingel 33
 Utrecht
 Tel 030 - 27 28 400
 Fax 030 - 27 28 444